

Curtea de Apel Sud, sediul Cahul

D E C I Z I E
În numele Legii

11 decembrie 2025

municipiul Cahul

**Completul de judecată al Curții de Apel Sud, sediul Cahul
în componența sa:**

**Președintele completului, judecător
Judecătorii**

**Vitalie MOVILĂ
Evgheni BANCOV
Inga GORLENCO**

a judecat în ședință fără prezența părților în ordine de recurs, recursul declarat de Administrația Penitenciarului nr. 1 Taraclia, împotriva încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 06 octombrie 2025, pronunțată în cauza la plângerea condamnatului Grisman Vasile împotriva Instituțiilor Penitenciare a Republicii Moldova referitoare la condițiile de detenție,

Asupra recursului, în baza materialelor și actelor dosarului, Completul de judecată,-

C O N S T A T Ă :

Circumstanțele cauzei.

La data de 19 septembrie 2025, la Judecătoria Cahul, sediul Central a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Grisman Vasile împotriva Instituțiilor Penitenciare a Republicii Moldova referitoare la condițiile de detenție, care conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Potrivit plângerii, Grisman Vasile deplînge condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 13 Chișinău și Penitenciarul nr. 5 Cahul, care-i afectează drepturile garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Susține că condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 5 Cahul și Penitenciarul nr. 13 Chișinău nu corespund normelor prevăzute de prevederile art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, suprafața celulelor nu corespunde normelor prevăzute pentru o persoană, saltelele sunt murdare și miros urât, noptiere nu sunt de ajuns, în celulă lipsește ventilația, motiv din care în celule este umezeală și un miros insuportabil. Totodată invocă că, sunt foarte multe insecte și rozătoare. Mai indică că în penitenciar nu se oferă cantitatea necesară de mâncare și anume pește și carne.

Solicită să fie constatată încălcarea condițiilor de detenție în privința sa a prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru perioada deținută în Penitenciarul nr. 5 Cahul și Penitenciarul nr. 13 Chișinău.

Poziția judecătorului de instrucție.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 06 octombrie 2025, s-a admis plângerea lui Grisman Vasile împotriva condițiilor de detenție din Penitenciarul nr. 5 Cahul și Penitenciarul nr. 13 Chișinău.

S-a constatat deținerea lui Grisman Vasile în condiții contrare art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioadele 28 iulie 2023 – 08 octombrie 2023, 23 octombrie 2023 – 13 mai 2024, 24 iunie 2024 – 25 august 2024, 09 septembrie 2024 – 08 decembrie 2024, 24 februarie 2025 – 28 aprilie 2025 pentru 505 zile. În Penitenciarul nr. 5 Cahul în perioada 09 octombrie 2023 – 22 octombrie 2023 pentru 14 zile.

S-a redus pedeapsa neexecutată a lui Grisman Vasile pentru condiții inumane de detenție calculând 1 zi de reduceri pentru 10 zile de detenție, prin rotunjire în Penitenciarul nr. 5 Cahul ceea ce constituie 2 zile și calculând 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție, prin rotunjire în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, ceea ce constituie 101 zile, iar în total se reduce pedeapsa neexecutată a lui Grisman Vasile cu 103 zile.

Recursul Administrației Penitenciarului nr. 1 Taraclia.

La 13 octombrie 2025, Administrația Penitenciarului nr. 1 Taraclia, prin intermediul reprezentantului Ceșmedji Semion a declarat recurs împotriva încheierii judecătorești de instrucție, prin care a solicitat: casarea încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 06 octombrie 2025, emisă la plângerea condamnatului Grisman Vasile, pronunțarea unei noi hotărâri prin care plângerea condamnatului Grisman Vasile împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu reducerea pedepsei, să fie respinsă ca neîntemeiată.

Argumentele din recursul Administrației Penitenciarului nr. 1 Taraclia.

În motivarea recursului s-a invocat că, încheierea judecătorești de instrucție din 06 octombrie 2025, emisă în privința condamnatului Grisman Vasile este nejustificată și ilegală, și urmează să fie casată din următoarele motive.

Prin Raportul prezentat a fost demonstrat faptul că, pe parcursul deținerii lui Grisman Vasile au fost respectate din toate puncte de vedere standarde minime de întreținere a condamnaților, și nicidecum nu pot fi apreciate ca inumane și degradante.

Susține că, condamnatul Grisman Vasile a fost asigurat cu un loc de dormit, pat cu dimensiunile de 2000 m X 850 mm, iar în celulă este asigurată iluminarea naturală și artificială, iar ventilația naturală în celule este asigurată prin intermediul geamului și ușii. Totodată a menționat că, în perioada deținerii condamnatului Grisman Vasile în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și Penitenciarul nr. 5 Cahul, în privința acestuia nu au fost admise deconectări abuzive al energiei electrice.

Susține că, în conformitate cu secțiunea 38-a din Statutul executării pedepsei de către condamnați, potrivit pct. 466 pe perioadă toamnă-iarnă, în încăperile penitenciarului inclusiv unde s-a deținut condamnatul Grisman Vasile s-a menținut o temperatura nu mai mică de 18 grade. În acest sens, instituțiile penitenciare în fiecare an achiziționează lemne de foc și recepționează cărbune în baza contractelor încheiate de către Administrația Națională a Penitenciarelor. De asemenea este de menționat că, încălzirea încăperilor este efectuată prin intermediul a cazangeriei, iar careva accidente ale rețelei termice pe parcursul deținerii condamnatului Grisman Vasile nu au avut loc.

Totodată susține că, în conformitate cu secțiunea a 40-a din Statutul executării pedepsei de către condamnații, odată pe săptămână pentru deținuții de organizează baie. Totodată, în conformitate cu secțiunea a 40-a din Statutul executării pedepsei de către condamnați pentru respectarea regulilor sanitar-igienice și antiepidemice, în penitenciar funcționează o spălătorie, la care condamnații au acces fără restricții. De asemenea, pentru asigurarea stării sanitar-igienice în sectoarele de detenție anual se efectuează lucrări de dezinsecție.

Susține că, de la sosirea în Penitenciarul nr. 5 Cahul și în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și până la etaparea în Penitenciarul nr. 1 Taraclia, condamnatul Grisman Vasile a fost asigurat cu obiecte de primă necesitate în conformitate cu legislația execuțional-penală, precum și de obiecte de toaletă și menaj, în limitele prevăzute de Hotărârea Guvernului privind aprobarea normelor minime de alimentare zilnică a deținuților și obiecte de toaletă și menaj, și în conformitate cu Ordinul Ministerului Justiției nr. 512 din 26 decembrie 2007 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea alimentației deținuților în penitenciare înainte de distribuirea hranei, aceasta se verifică și se probează de către ofițerul de serviciu și personalul serviciului medical, cu înscrierea tuturor neajunsurilor în registrul de evidență a controlului asupra calității de preparare a hranei. Susține că, deținuții sunt alimentați conform unui meniu diversificat, care se întocmește săptămânal pentru fiecare zi, iar tabelele de repartiție a alimentelor se elaborează asigurând diversitatea bucatelor.

Invocă că, conform secțiunii a 38-a din Statutul executării pedepsei de către condamnați, fiecare condamnat are acces la apă potabilă 24 de ore din rețea de apeduct orășenească. În caz de sistare a apei din rețea orășenească, aceasta este livrată din turnul de rezervă situat în apropierea instituției.

Totodată invocă că, la capitolul de sănătate a condamnatului Grisman Vasile, ultimul din momentul sosirii în instituțiile penitenciare și până în prezent a beneficiat în mod gratuit de asistență medicală și de medicamentele ce sunt prescrise de medic. Serviciul medical este situat pe teritoriul instituției penitenciare, de aceea deținutul are acces și poate beneficia de acordare a ajutorului medical necesar atât în orele de lucru cât și la necesitate în zilele de odihnă sau pe timp de noapte. Totodată menționează că, toți condamnații bolnavi de boli infecțioase sânt etapați la Penitenciarul nr. 16 Pruncul și nu se admit cazurile de deținere a condamnaților gravi bolnavi împreună cu restul condamnaților.

De asemenea a notat că, în Penitenciarul nr. 5 Cahul și Penitenciarul nr. 13 Chișinău, sunt amenajate spații pentru fumat.

Susține că, pe perioada deținerii în Penitenciarul nr. 5 Cahul și în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, condamnatul Grisman Vasile nu a înaintat nici o cerere către administrațiile instituțiilor penitenciare în care s-a deținut, cu referire la condițiile de detenție sau calitatea și cantitatea hranei distribuite de la cantina penitenciarului. De asemenea, condamnatul Grisman Vasile nu a înaintat nici o cerere nici în instanțele naționale și instanțele internaționale, pentru constatarea condițiilor de detenție în care considera că se deține.

Astfel consideră că, pe perioada detenției condamnatul Grisman Vasile nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției.

Totodată consideră că, a avut loc încălcarea prevederilor art.VI alin. (3) din Legea nr. 163/2017 cu privire la modificarea unor acte legislative, deoarece în consecință a fost admisă o plângere prescrisă.

Susține că, cererea privind constatarea condițiilor de detenție contrar prevederilor art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale a fost

înregistrată la Judecătoria Cahul, sediul Central la data de 19 septembrie 2025. Pretinsă deținerea în condițiile de detenție inumane și degradante, invocate de condamnatul Grisman Vasile în plângerea au fost întrerupte. În perioada deținerii în Penitenciarul nr. 1 Taraclia, condamnatul Grisman Vasile nu mai fost deținut în astfel de condiții. Este evidentă că, din momentul întreruperii deținerii în Penitenciarul nr. 13-Chișinău și Penitenciarul nr. 5 Cahul, până la depunerea plângerea în ordine art. 473² Cod de procedură penală, a trecut mai mult de 6 luni.

În așa fel susține că, cererile depuse peste termenul de 6 luni, atunci când s-a întrerupt situația continuă de detenție în condiții contrare art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prin transferul într-o instituție sau în alta celulă cu condiții compatibile cu acest articol, urmează să fie respinse ca fiind tardive. Consideră că, judecătorul de instrucție pentru fiecare caz în parte urmează să stabilească dacă situația reclamată constituie o situație continuă sau nu. În cazul dat, în încheierea judecătorească nu a fost stabilit dacă deținerea condamnatului Grisman Vasile într-o anumite condiții de detenție concrete invocate de condamnat, în Penitenciarul nr. 5 Cahul și Penitenciarul nr. 13 Chișinău a continuat și în Penitenciarul nr. 1 Taraclia, din ce rezultă că situație continuă nu a fost stabilită.

Astfel consideră că prin admiterea unei plângeri prescrise judecătorul de instrucție a încălcat principiul securității raporturilor juridice.

În drept, recursul a fost întemeiat pe prevederile art. art. 472, 437 alin. (4), 438, 445 alin. (1), 473² alin. (3), (5) și 473⁴ alin. (9) Cod de procedură penală.

Termenul de declarare a recursului.

În conformitate cu art. 473⁴ alin. (9) Cod de procedură penală *încheierea adoptată în condițiile prezentului articol este executorie imediat, însă poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părți, în termen de 15 zile de la data pronunțării, prin intermediul instanței de fond. În cazul încasării mijloacelor bănești, încheierea instanței de judecată se execută în condițiile prevăzute de Codul de executare.*

Completul de judecată constată că, încheierea judecătorului de instrucție a fost pronunțată pe data de 06 octombrie 2025 cu participarea părților.

Recursul a fost înregistrat de către Administrația Penitenciarului nr. 1 Taraclia pe data de 13 octombrie 2025, din ce rezultă că termenul legal de declarare a recursului a fost respectat.

Procedura de înștiințare a părților a fost executată integral.

Este de menționat că, părților le-a fost expediată cerere de recurs menționată și prin înștiințarea din 29 octombrie 2025 le-a fost comunicat despre examinarea cauzei pentru data de 11 decembrie 2025 ora 16:00, cât și necesitatea prezentării până la data de 24 noiembrie 2025 a referinței.

În termenul stabilit de instanță referințele din partea părților nu au parvenit.

Aprecierea instanței de recurs.

Examinând materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Completul de judecată consideră necesar de a respinge recursul declarat ca nefondat cu menținerea încheierii judecătorului de instrucție, din următoarele considerente.

Conform art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: recursul este nefondat.*

Din materialele dosarului rezultă că, potrivit procesului-verbal de reținere din 26 iulie 2023 Grisman Vasile a fost reținut la data de 25 iulie 2023, ora 23 și 00 minute. (f.d. 18-19).

Prin sentința ***** Grisman Vasile a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. ***** și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de 2 ani și 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis. (f.d. 20-31).

Prin sentința ***** Grisman Vasile a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. ***** și în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, art. 70 alin. (3¹), art. 80¹ alin. (1) și art. 84 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 7 ani fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. (f.d. 32-40 vol. I).

Prin ***** au fost admise recursurile procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, Novac Cristina și avocatului Bulgari Carolina în interesele inculpatului Grisman Vasile, cu casarea totală a sentinței ***** cu rejudecarea cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată. (f.d. 41-42).

Prin sentința ***** Grisman Vasile a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. ***** și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 5 ani fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. (f.d. 45-50).

Prin sentința ***** Grisman Vasile a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. ***** și în conformitate cu art. 70 alin. (3¹), art. 80¹ alin. (1) Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 1 an, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis. (f.d. 52-58).

Prin ***** a fost admis recursul declarat de procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Vinițchi Pavel, cu casarea parțială a sentinței ***** și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Grisman Vasile a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. ***** și în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, art. 70 alin. (3¹) și art. 80¹ alin. (1) și art. 84 alin. (1) Cod penal, lui Grisman Vasile s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 7 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis. (f.d. 60-64).

Prin sentința ***** Grisman Vasile a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. ***** și în conformitate cu art. 70 alin. (3¹), art. 80¹ alin. (1) și art. 364¹ Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 06 luni, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis (f.d. 66-76).

Prin ***** Grisman Vasile a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. ***** și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 3 ani și 9 luni fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. (f.d. 77-83).

Prin ***** Grisman Vasile a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. ***** și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 2 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. (f.d. 85-88).

Verificând legalitatea încheierii contestate, Completul de judecată consideră că judecătorul de instrucție întemeiat a ajuns la concluzia de a admite plângerea condamnatului Grisman Vasile și de a constata încălcarea condițiilor de detenție garantate de art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, la deținerea acestuia în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioadele: 28 iulie 2023-08 octombrie 2023; 23 octombrie 2023-13 mai 2024; 24 iunie 2024-25 august 2024; 09 septembrie 2024-08 decembrie 2024; 24 februarie 2025-28 aprilie 2025 pentru 505 zile și în Penitenciarul nr. 5 Cahul în perioada 09 octombrie 2023-22 octombrie 2023 pentru 14 zile.

În conformitate cu art. 473² alin. (1), (2), (3), (5) Cod de procedură penală, *plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile*

condamnatului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară în care se deține condamnatul ori, după caz, din care a fost eliberat.

Plângerea referitoare la condițiile de detenție menționate la alin. (1) trebuie să conțină datele privind perioada și locul detenției, precum și descrierea detaliată a condițiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului, cu solicitarea de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate. La plângere pot fi anexate explicațiile altor condamnați, copiile plângerilor anterioare, adresate administrației instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere, și răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plângerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentința sau încheierea.

Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sânt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

În conformitate cu art. 473³ alin. (2), (3) Cod de procedură penală, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

Pentru examinarea plângerii, reprezentantul administrației instituției penitenciare prezintă instanței de judecată în scris, în termen de 30 zile, un raport în care răspunde la toate pretențiile invocate de condamnat în plângere, cu menționarea măsurilor întreprinse pentru înlăturarea condițiilor de detenție contestate, dacă asemenea măsuri au fost întreprinse. Copia raportului și a materialelor anexate la acesta se înmânează condamnatului care a depus plângerea de către reprezentantul administrației instituției penitenciare.

Conform art. 473⁴ alin. (2) Cod de procedură penală, la evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată ține cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului, precum și de perioada în care condamnatul a fost deținut în condițiile contestate.

Completul de judecată consideră necesar din start de invocat că, în recurs nu s-a obiectat asupra corectitudinii calculării perioadelor de aflare în Penitenciarul nr. 5 Cahul și Penitenciarul nr. 13 Chișinău, precum și calculării reducerii din pedeapsă pentru perioadele respective.

La depunerea prezentei plângeri, cât și în ședința de judecată, condamnatul Grisman Vasile a invocat pretențiile împotriva condițiilor de detenție din Penitenciarul nr. 13 Chișinău și Penitenciarul nr. 5 Cahul, sub aspectul deținerii în celule supraaglomerate și în condiții sanitare-igienice deplorabile.

Astfel, întru executarea prevederilor art. 473³ alin. (3) Cod de procedură penală, Penitenciarul nr. 13 Chișinău și Penitenciarul nr. 5 Cahul au prezentat judecătorului de instrucție rapoarte cu privire la condițiile de detenție în care s-a deținut condamnatul Grisman Vasile, invocând respectarea standardelor prevăzute de art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, la deținerea condamnatului.

Curtea Europeană în practica sa, inclusiv în cauzele contra Moldovei, a statuat că art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Acesta interzice, în termeni absoluți, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane sau degradante, indiferent de circumstanțe și de comportamentul victimei (Mozer c. Moldovei și Rusiei, 23 februarie 2016, cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007).

La constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ține cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența art. 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice și psihice și, în unele cazuri, de sexul, vârsta și starea sănătății victimei (cauza Irlanda c. Regatul Unit, 18 ianuarie 1978, cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007).

Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane. Ca modul și metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent detenției și că având în vedere exigențele detenției, sănătatea și integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare (cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000). Atunci când sunt evaluate condițiile de detenție, trebuie luate în considerație efectele cumulative ale acestor condiții, precum și durata detenției (Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005).

Completul de judecată consideră că, raportul prezentat de Penitenciarul nr. 5 Cahul privind evaluarea condițiilor de detenție în care s-a deținut condamnatul Grisman Vasile, urmează să fie apreciat critic, deoarece nu dă răspunsuri la toate pretențiile invocate în plângere, cum prevede art. 473³ alin. (3) din Cod de procedură penală.

Completul de judecată constată că, potrivit plângerii condamnatul Grisman Vasile a invocat deținerea în Penitenciarul nr. 5 Cahul în celule suprapopulate, nefiind respectată suprafața de 4 m² ce revine lui potrivit legii.

Completul de judecată constată că, Raportul de evaluare a condițiilor de detenție prezentat de Administrația Penitenciarului nr. 5 Cahul nu combate această pretenție a condamnatului și nu s-a demonstrat că ultimul nu s-a deținut în celule suprapopulate. Potrivit Raportului prezentat, condamnatul Grisman Vasile s-a deținut în Penitenciarul nr. 5 Cahul în perioada din 09 octombrie 2023 până la 23 octombrie 2023 în celule nr. 34 cu suprafața totală de 15,67 m² cu 2 paturi duble și numărul de condamnați maxim admiși 3 și celula nr. 55 cu suprafața totală de 12,66 m² cu 3 paturi duble și număr maxim de condamnați admiși 3. Însă, în Raport a fost indicat doar numărul maxim admiși de condamnați fără a indica câte persoane în realitate s-au deținut în celule sus menționate în momentul deținerii condamnatului Grisman Vasile. Totodată, în Raport s-a indicat suprafața totală fără a lua în considerație suprafața blocului sanitar, însă nu este clar dacă la calcularea suprafeței s-a ținut cont de suprafața ocupată de mobilă în celulă. Astfel, Raportul Administrației Penitenciarului nr. 5 Cahul nu reflectă careva date ferme susținute prin probe că, condamnatul Grisman Vasile a beneficiat efectiv de suprafața locativă de 4 m², care este garantată de lege.

De asemenea, potrivit plângerii, condamnatul Grisman Vasile a invocat pretențiile și împotriva condițiilor sanitar-igienice pe parcursul aflării în detenție în Penitenciarul nr. 5 Cahul invocând în special saltele murdare, insuficiența mobilierului necesar, insuficiența ventilației,

prezența în celule insectelor și șobolanilor, precum și a invocat pretențiile cu privire la hrană insuficientă.

Completul de judecată constată că, în Raportul Administrației Penitenciarului nr. 5 Cahul nu se regăsesc argumente susținute prin probe, care ar combate aceste pretenții invocate de condamnat. Completul de judecată constată că, simplă constatare în Raport că potrivit art. 242¹ pct. 5) și 12) din Cod de executare respectarea regulilor sanitar-igienice este pusă în obligațiile deținuților, nu este suficientă pentru a constata că condițiile din celule în care s-a deținut condamnatul Grisman Vasile corespund minimului necesar, iar pretențiile acestuia sunt nefondate. Completul de judecată susține că, într-adevăr respectarea igienei personale și colective este pusă pe seama condamnaților însă, crearea condițiilor adecvate de detenție este sarcina autorităților statului și nu poate fi pusă pe seama condamnaților. Prin urmare, Completul de judecată constată că în Raportul Administrației Penitenciarului nr. 5 Cahul nu au fost date răspunsuri la întrebările condamnatului Grisman Vasile ridicate în plângerea depusă, și nu s-a demonstrat prin probe că s-a deținut în Penitenciarul nr.5-Cahul în condiții sanitare adecvate.

În ceea ce privește pretențiile condamnatului cu privire la alimentația insuficientă, Completul de judecată constată că, nici la această pretenție nu se regăsește răspuns în Raportul Administrației Penitenciarului nr.5 Cahul. În Raportul menționat, administrația penitenciarului a invocat doar cadrul normativ legal în baza căruia se efectuează alimentația deținuților, însă nu au prezentat careva probe cum ar fi meniu, informații cu privire la formarea meniului, pentru a combate pretenția condamnatului precum că este alimentat insuficient. Prin urmare rezultă că, pretențiile cu privire la alimentație insuficientă la fel nu au fost combătute.

Completul de judecată consideră necesar de menționat că, judecătorul de instrucție corect a reținut că potrivit Raportului Ombudsmanului în rezultatul vizitei la Penitenciarului nr.5 Cahul din 03 septembrie 2019 a fost stabilit că, condiții materiale de detenție în tot penitenciarul nu corespund standardelor naționale și internaționale de detenție. De asemenea, judecătorul de instrucție corect a reținut și că potrivit Raportului întocmit de membrii Comisiei pentru Prevenirea Torturii la 03 septembrie 2019 în rezultatul vizitei de monitorizare efectuate la Penitenciarul nr.5 Cahul, s-a constatat că în majoritatea celulelor vizate starea materială a celulelor este nesatisfăcătoare, cu aer greu, lenjerie nesatisfăcătoare, celule fiind necesare reparate.

Completul de judecată constată că, careva probe concrete care ar demonstra schimbarea situației față de cea constatată în Rapoarte autorităților din domeniul combaterii torturii și tratamentului inuman și degradant sus menționate, de către Administrația Penitenciarului nr. 5 Cahul nu au fost prezentate. Iar analizând conținutul plângerii condamnatului Grisman Vasile rezultă că, pretențiile țin de chestiunile constatate și indicate în Rapoarte autorităților din domeniul combaterii torturii și tratamentului inuman și degradant sus menționate, ce denotă că situația nu s-a schimbat.

Situația similară se atestă și cu Raportul de evaluare a condițiilor de detenție prezentat de Administrația Penitenciarului nr.13 Chișinău.

Completul de judecată constată că, în Raport prezentat de Administrația Penitenciarului nr. 13 Chișinău în general lipsește informația despre numărul maxim de condamnați admiși în celule în care s-a deținut condamnatul Grisman Vasile, precum și numărul real de condamnați deținuți în perioada aflării acestuia în această instituție penitenciară. Potrivit Raportului a fost indicat doar suprafața totală a celulelor fără a indica dacă s-a scos suprafața blocului sanitar și mobilierului din celule. Prin urmare în nici un mod nu au fost combătute pretențiile condamnatului Grisman Vasile, că s-a deținut în celule supraaglomerate.

Cu privire la condițiile sanitare în celule, Completul de judecată constată că în Raport prezentat de Administrația Penitenciarului nr. 13 Chișinău nu se regăsesc careva probe care ar demonstra că condamnatul Grisman Vasile s-a deținut în condiții sanitare adecvate. Potrivit Raportului prezentat la capitolul condițiilor sanitar-igienice se atestă că, s-a făcut trimitere la cadrul normativ legal însă, fără a prezenta careva probe care ar demonstra că condamnatul Grisman Vasile s-a deținut în condiții sanitare adecvate. Completul de judecată constată că, la Raport Administrația Penitenciarului nr. 13-Chișinău nu a anexat nici o probă, inclusiv și imaginile foto a celulelor în care s-a deținut condamnatul Grisman Vasile, pentru a demonstra netemeinicia pretențiilor condamnatului.

Mai mult ca atât, Completul de judecată constată că judecătorul de instrucție corect a reținut că condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău au fost de mai multe ori obiectul examinării în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, fiind constatată îngrijorarea repetării problemelor în privința condițiilor precare de detenție în acest penitenciar.

Totodată, judecătorul de instrucție just a reținut și concluziile reflectate în Raportul Consiliului pentru Prevenirea Torturii privind vizita preventivă efectuată la Penitenciarul nr. 13 Chișinău din 04 ianuarie 2018, potrivit căreia, Penitenciarul nr. 13 Chișinău în sine constituie un izvor de stres, care poate duce la intensificarea gândurilor suicidale.

Completul de judecată constată că, în Raportul prezentat de Administrația Penitenciarului nr. 13 Chișinău nu se regăsește nici o probă care ar demonstra schimbarea situației constatate în Rapoarte autorităților din domeniul combaterii torturii și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, și judecătorul de instrucție corect a constatat că condamnatul Grisman Vasile s-a confruntat pe perioada deținerii în Penitenciarul nr. 13 Chișinău cu condiții precare de detenție.

Astfel, Completul de judecată consideră că argumentul din recursul declarat de Administrația Penitenciarului nr. 1 Taraclia precum că, pe perioada deținerii în Penitenciarul nr. 5 Cahul și Penitenciarul nr. 13 Chișinău, condamnatul Grisman Vasile nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant, este neîntemeiat și urmează să fie respins.

Un alt argument invocat în recursul declarat este că, judecătorul de instrucție a admis o plângere prescrisă, și anume că, pretinsă deținerea condamnatului Grisman Vasile în condiții precare de detenție a fost întreruptă prin deținerea acestuia în Penitenciarul nr. 1 Taraclia, unde nu s-a deținut în condiții precare de detenție și nu a invocat pretenții împotriva acestei instituții penitenciare. În recursul declarat, reprezentantul Penitenciarului nr. 1 Taraclia a invocat că din momentul întreruperii deținerii condamnatului în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și Penitenciarul nr. 5 Cahul până la data depunerii plângerii a trecut mai mult de 6 luni, și plângerea este depusă tardiv.

Completul de judecată consideră acest argument unul neîntemeiat, care nu găsește nici o susținere în fapt și în drept.

Din materialele dosarului rezultă că, efectiv condamnatul Grisman Vasile se deține în Penitenciarul nr.1 Taraclia în care condiții de detenție sunt conforme, din data de 29 aprilie 2025 ce rezultă din Raportul prezentat de Administrația Penitenciarului nr. 13 Chișinău. Astfel, anume din data de 29 aprilie 2025 condamnatul Grisman Vasile nu se deține în condiții precare de detenție. Plângerea a fost depusă de condamnat la data de 16 septembrie 2025.

Potrivit art. 473² alin. (5) din Cod de procedură penală, *în cazul în care condamnatul nu se mai deține în condiții precare de detenție, plângerea se depune în termen de 6 luni din momentul când condamnatul nu se mai deține în condiții deplorabile*. Prin urmare, Completul de judecată

consideră că condamnatul Grisman Vasile a respectat pe deplin termenul de înaintare a plângerii împotriva condiții de detenție.

Completul de judecată notează faptul că deși în perioadele: 14 mai 2024 – 24 iunie 2024, 26 august 2024-09 septembrie 2024 și 09 decembrie 2024-24 februarie 2025, condamnatul Grisman Vasile s-a aflat în Penitenciarul nr. 1 Taraclia, totuși analizând per total, perioada aflării condamnatului în Penitenciarul nr. 13 Chișinău (aproximativ 1 an 2 luni) cu perioadele scurte în Penitenciarul nr. 1 Taraclia (4 luni), este evident că aceste perioade reprezintă întreruperi neesențiale și prea dese, care nu au ca efect aplicarea art. 473² alin. (5) din Cod de procedură penală și nu pot fi aplicate în detrimentul condamnatului.

Prin urmare, argumentul că plângerea condamnatului Grisman Vasile este tardivă urmează să fie apreciat ca nefondat, nefiind susținut în fapt și în drept.

Față de lucrul judecat de primă instanță, Completul de judecată constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că, instanța de fond a pronunțat o încheiere întemeiată și motivată, iar în situația în care instanța și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs, eventual o curte de apel poate, în principiu,- să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (Hotărârea CtEDO Garda Ruis versus Spania).

Din considerente expuse, Completul de judecată consideră că recursul declarat este nefondat și urmează să fie respins, cu menținerea încheierii judecătorului de instrucție.

Având în vedere cele expuse, conducându-se de prevederile art. 447 – 448, 449 alin.(1) pct.1) lit. a) Cod de procedură penală, Completul de judecată –

D E C I D E :

Se respinge ca nefondat, recursul declarat Administrația Penitenciarului nr. 1 Taraclia.

Se menține, încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 06 octombrie 2025, pronunțată în cauza la plângerea condamnatului Grisman Vasile împotriva Instituțiilor Penitenciare a Republicii Moldova referitoare la condițiile de detenție.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președintele completului, judecătorul

Vitalie MOVILĂ

Judecătorii

Evgheni BANCOV

Inga GORLENCO